

No. 5518

**UNITED STATES OF AMERICA
and
POLAND**

**Agreement (with annex and exchange of notes) regarding
claims of nationals of the United States. Signed at
Washington, on 16 July 1960**

Official texts: English and Polish.

Registered by the United States of America on 6 January 1961.

**ÉTATS-UNIS D'AMÉRIQUE
et
POLOGNE**

**Accord (avec annexe et échange de notes) relatif aux de-
mandes d'indemnisation de ressortissants des États-
Unis. Signé à Washington, le 16 juillet 1960**

Textes officiels anglais et polonais.

Enregistré par les États-Unis d'Amérique le 6 janvier 1961.

[POLISH TEXT — TEXTE POLONAIS]

No. 5518. UKŁAD MIĘDZY RZĄDEM STANÓW ZJEDNOCZONYCH AMERYKI I RZĄDEM POLSKIEJ RZECZYPOSPOLITEJ LUDOWEJ DOTYCZĄCY ROSZCZEŃ OBYWATELI STANÓW ZJEDNOCZONYCH

Rząd Stanów Zjednoczonych Ameryki i Rząd Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, pragnąc dokonać uregulowania roszczeń obywateli Stanów Zjednoczonych do Polski oraz pragnąc dokonać postępu w stosunkach gospodarczych między obu krajami,

uzgodniły, co następuje :

Artykuł I

A. Rząd Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, zwany dalej Rządem Polskim, zgadza się zapłacić a Rząd Stanów Zjednoczonych przyjąć sumę \$ 40.000.000.- w walucie Stanów Zjednoczonych na całkowite uregulowanie i zaspokojenie wszystkich roszczeń obywateli Stanów Zjednoczonych, zarówno osób fizycznych jak prawnych, do Rządu Polskiego z tytułu nacjonalizacji i innego rodzaju przejęcia przez Polskę mienia oraz praw i interesów związanych lub odnoszących się do mienia, które miało miejsce w dniu lub przed dniem wejścia w życie niniejszego układu.

B. Zapłata przez Rząd Polski sumy \$ 40.000.000.- będzie dokonana do rąk Sekretarza Stanu Stanów Zjednoczonych w dwudziestu rocznych ratach po \$ 2.000.000.- w walucie Stanów Zjednoczonych, przy czym każda rata powinna być uiszczona w dziesiątym dniu stycznia, poczynając od dnia dziesiątego stycznia 1961 roku.

Artykuł II

Roszczeniami, o których mowa w artykule I i które są uregulowane i zaspokojone niniejszym układem, są roszczenia obywateli Stanów Zjednoczonych z tytułu :

- (a) nacjonalizacji i innego rodzaju przejęcia przez Polskę mienia oraz praw i interesów związanych lub odnoszących się do mienia;
- (b) przejęcia własności albo utraty używania lub użytkowania mienia na podstawie polskich ustaw, dekretoów lub innych zarządzeń, ograniczających lub uszczuplających prawa i interesy związane lub odnoszące się do mienia,

przy czym rozumie się, że dla celów niniejszego ustępu datą przejęcia własności albo utraty używania lub użytkowania jest data, w której tego rodzaju polskie prawa, dekrety lub inne zarządzenia zostały po raz pierwszy zastosowane do mienia; oraz

- (c) długów przedsiębiorstw, które zostały znacjonalizowane lub przejęte przez Polskę i długów, które obciążały mienie znacjonalizowane, przejęte na własność lub inaczej przejęte przez Polskę.

Artykuł III

Suma zapłacona Rządowi Stanów Zjednoczonych w myśl artykułu I niniejszego układu zostanie rozdzielona w sposób i zgodnie z metodą podziału, zastosowanymi wedle uznania Rządu Stanów Zjednoczonych.

Artykuł IV

Po wejściu w życie niniejszego układu Rząd Stanów Zjednoczonych nie będzie przedstawiał Rządowi Polskiemu ani nie będzie popierał roszczeń obywateli Stanów Zjednoczonych do Rządu Polskiego, o których mowa w artykule I niniejszego układu. W przypadku gdyby takie roszczenia zostały bezpośrednio przedłożone przez obywateli Stanów Zjednoczonych Rządowi Polskiemu, Rząd Polski przekaże je Rządowi Stanów Zjednoczonych.

Artykuł V

A. Dla ułatwienia Rządowi Stanów Zjednoczonych rozdziału pomiędzy wnoszących roszczenia sumy mającej być zapłaconą przez Rząd Polski, Rząd Polski dostarczy na życzenie Rządu Stanów Zjednoczonych takich informacji lub dowodów zawierających szczegóły dotyczące własności i wartości mienia oraz praw i interesów związanych lub odnoszących się do mienia, jakie mogą być potrzebne lub odpowiadające temu celowi, a w przypadku gdyby takie informacje lub dowody zostały uznane za niewystarczające, zezwoli na zbadanie przez przedstawicieli Rządu Stanów Zjednoczonych, w zakresie dopuszczalnym przez przepisy polskie, mienia, do którego zgłoszono roszczenie, jako do mienia znacjonalizowanego lub przejętego przez Polskę.

B. W celu zabezpieczenia Rządu Polskiego przed możliwym dochodzeniem praw za pośrednictwem krajów trzecich, lub w inny sposób, roszczeń uregulowanych niniejszym układem, Rząd Stanów Zjednoczonych dostarczy Rządowi Polskiemu kopii takich formalnych oświadczeń odnośnie roszczeń, jakie zostaną przedstawione przez wnoszących roszczenia oraz kopii decyzji dotyczących ważności i wysokości roszczeń.

C. Odnośnie każdego roszczenia, które zostało przez Rząd Stanów Zjednoczonych uznane za ważne, Rząd Stanów Zjednoczonych dostarczy Rządowi

Polskiemu oryginalne dokumenty odnoszące się do mienia znacjonalizowanego lub przejętego przez Polskę, z których wynika roszczenie, włączając akcje osób prawnych, stanowiące własność wnoszącego roszczenie, o ile całość mienia takiej osoby prawnej została znacjonalizowana lub przejęta przez Polskę. W przypadku gdy roszczenie nie jest oparte na takich dokumentach, Rząd Stanów Zjednoczonych dostarczy Rządowi Polskiemu zwolnienie z zobowiązania podpisane przez wnoszącego roszczenie.

D. Obydwa Rządy będą sobie wzajemnie dostarczać informacji lub udzielać pomocy w zakresie podanym w paragrafach A, B i C niniejszego artykułu, wedle procedury mającej być uzgodnioną pomiędzy obu Rządami.

Artykuł VI

W ciągu 30 dni po wejściu w życie niniejszego układu Rząd Stanów Zjednoczonych odwoła swoje zarządzenia blokujące wszelkie polskie mienie w Stanach Zjednoczonych.

Artykuł VII

Załącznik do niniejszego układu stanowi integralną część tego układu.

Artykuł VIII

Niniejszy układ wchodzi w życie z dniem jego podpisania.

NA DOWÓD CZEGO podpisani, zaopatrzeni we właściwe pełnomocnictwa przez swoje Rządy, złożyli podpisy na niniejszym układzie.

SPORZĄDZONO w Waszyngtonie dnia 16 lipca 1960 r. w dwóch egzemplarzach, każdy w językach angielskim i polskim, przy czym oba teksty są jednakowo autentyczne.

Za Rząd Stanów Zjednoczonych Ameryki :

Foy D. KOHLER

Za Rząd Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej :

S. RĄCZKOWSKI

Z A Ł A C Z N I K

A. Dla celów rozdziału przez Rząd Stanów Zjednoczonych sumy mającej być zapłaconą przez Rząd Polski, „roszczeniami obywateli Stanów Zjednoczonych“ są prawa i interesy związane i odnoszące się do mienia znacjonalizowanego, przejętego na własność lub inaczej przejętego przez Polskę, które od daty nacjonalizacji, przejęcia na własność lub innego przejęcia, do dnia wejścia w życie niniejszego układu, były nieprzerwanie, z zastrzeżeniem postanowień w paragrafach B i C niniejszego załącznika :

- (a) bezpośrednio własnością osób fizycznych będących obywatelami Stanów Zjednoczonych;
- (b) bezpośrednio własnością osób prawnych utworzonych na podstawie prawa Stanów Zjednoczonych, jednego z wchodzących w skład stanów lub ich innej jednostki politycznej, których pięćdziesiąt procent lub więcej kapitału akcyjnego lub udziałów majątkowych było własnością obywateli Stanów Zjednoczonych;
- (c) bezpośrednio własnością osób prawnych utworzonych na podstawie prawa Stanów Zjednoczonych, jednego z wchodzących w skład stanów lub ich innej jednostki politycznej, których pięćdziesiąt procent lub więcej kapitału akcyjnego lub udziałów majątkowych było własnością osób fizycznych będących obywatelami Stanów Zjednoczonych, bezpośrednio lub pośrednio poprzez udziały w jednej lub kilku osobach prawnych jakiegokolwiek narodowości;
- (d) pośrednio własnością osób fizycznych będących obywatelami Stanów Zjednoczonych lub osób prawnych utworzonych na podstawie prawa Stanów Zjednoczonych, jednego z wchodzących w skład stanów lub ich innej jednostki politycznej, poprzez udziały w osobach prawnych utworzonych na podstawie prawa Stanów Zjednoczonych, jednego z wchodzących w skład stanów lub ich innej jednostki politycznej, które nie zostały objęte wyżej kategorią (b) lub (c);
- (e) pośrednio własnością osób objętych wyżej kategorią (a), (b) lub (c), poprzez własność kapitału akcyjnego lub bezpośrednich udziałów majątkowych w osobach prawnych utworzonych na podstawie prawa polskiego, których jakokolwiek część mienia została przejęta przez Polskę, lub w osobach prawnych utworzonych na podstawie prawa niemieckiego, których przeważająca część mienia została przejęta przez Polskę;
- (f) pośrednio własnością osób objętych wyżej kategorią (d) poprzez własność osób prawnych, o których mowa w końcu zdania dotyczącego tej kategorii, kapitału akcyjnego lub bezpośrednich udziałów majątkowych w osobach prawnych utworzonych na podstawie prawa polskiego, których jakokolwiek część mienia została przejęta przez Polskę, lub w osobach prawnych utworzonych na podstawie prawa niemieckiego, których przeważająca część mienia została przejęta przez Polskę, a które zaprzestały swej działalności; lub
- (g) pośrednio własnością osób objętych wyżej kategorią (a), (b), (c) lub (d), mających interesy, które łącznie stanowią znaczną sumę, przez każdą ilość osób prawnych zorganizowanych na podstawie prawa jakiegokolwiek kraju, których znaczna część mienia została przejęta przez Polskę, z wyjątkiem jednak interesów, które podlegają odszkodowaniu na mocy jakiegokolwiek innego układu międzynarodowego, w którym stroną jest Polska.

B. Osoby prawne utworzone na podstawie prawa Stanów Zjednoczonych, jednego z wchodzących w skład stanów lub ich innej jednostki politycznej, które zostały zreor-

ganizowane w drodze postępowania sądowego, po tym, jak ich mienie lub prawa i interesy związane lub odnoszące się do mienia zostały znacjonalizowane lub przejęte przez Polskę, będą uczestniczyły w sumie mającej być zapłaconą przez Rząd Polski tylko w takiej mierze, w jakiej kapitał akcyjny lub udziały majątkowe w takich osobach prawnych były w czasie nacjonalizacji lub innego przejścia własnością osób fizycznych będących obywatelami Stanów Zjednoczonych, bezpośrednio lub pośrednio poprzez udziały w jednej lub kilku osobach prawnych, utworzonych na podstawie prawa Stanów Zjednoczonych, jednego z wchodzących w skład stanów lub ich innej jednostki politycznej.

C. Roszczenia oparte w całości lub części na własności nabytej po dacie zastosowania dyskryminujących niemieckich zarządzeń, pozbawiających lub ograniczających prawa właścicieli takiej własności, będą partycypować w sumie mającej być zapłaconą przez Rząd Polski tylko w takiej części tych roszczeń, które nie są oparte na własności nabytej w tych warunkach.

EXCHANGE OF NOTES

I

The Minister Plenipotentiary, Financial Counselor, Polish Embassy, to the Assistant Secretary of State for European Affairs

EMBASSY OF THE POLISH PEOPLE'S REPUBLIC
WASHINGTON, D. C.

[POLISH TEXT — TEXTE POLONAIS]

Waszyngton, dnia 16 lipca, 1960r.

Ekscelencjo,

Mam zaszczyt powołać się na rozmowy przeprowadzone w czasie rokowań dotyczących podpisanego dzisiaj układu między Rządami Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej i Stanów Zjednoczonych Ameryki, w sprawie roszczeń obywateli Stanów Zjednoczonych.

W związku z wyrażonym przez Rząd Stanów Zjednoczonych Ameryki zainteresowaniem sprawą załatwienia nie spłaconych obligacji dolarowych, emitowanych albo gwarantowanych przez Rząd Polski, na terenie Stanów Zjednoczonych w okresie 1919-1939r., mam zaszczyt poinformować Pana, że Rząd Polski potwierdza zamiar załatwienia sprawy tego zadłużenia obligacyjnego w drodze bezpośrednich rozmów z amerykańskimi posiadaczami obligacji lub ich przedstawicielami.

Proszę przyjąć, Ekscelencjo, zapewnienia mojego najwyższego szacunku.

S. RĄCZKOWSKI
Minister Pełnomocny
Radca Finansowy

Jego Ekscelencja Foy D. Kohler
Asystent Sekretarz Stanu

[TRANSLATION — TRADUCTION]

Washington, 16 July 1960

Excellency,

[See note II]

S. RĄCZKOWSKI
Minister Plenipotentiary
Financial Counselor

His Excellency Foy D. Kohler
Assistant Secretary of State